ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Χ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ Γ'—ΕΤΟΣ ΙΗ'—ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 7665
ΓΡΑΦΕΙΑ ΚΑΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ: Ὁδὸς Κορίνθου ἀριθ. 210, Ἀριθμ. Τηλεφώνου 24—94
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: Ὁδὸς Μαιάνδρου ἀριθ. 37

ΤΗΛΕΓΡΑΦΟΣ

Η ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΑ ΠΡΩΙΝΗ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΑΤΡΩΝ

ΚΥΡΙΑΚΗ 24 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1937
Σελήνη 12 ἡμερῶν. Ἀνατ. ἡλίου 7.41' Δύσις 5.31'. ΙΔ' Ξένης Φίλωνος

ΟΙ ΕΘΝΙΚΙΣΤΑΙ ΚΑΤΕΛΑΒΟΝ ΧΘΕΣ ΚΑΙ ΝΕΑΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΟ ΝΟΤΙΟΝ ΜΕΤΩΠΟΝ

ΣΑΛΑΜΑΓΚΑ. Τὸ Γενικὸν Ἐπιτελεῖον τῶν Ἐθνικιστῶν ἀγγέλλει ὅτι κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας τὰ ἐθνικὰ στρατεύματα προήλασαν κατὰ 34 χιλιόμετρα εἰς τὴν ἐπαρχίαν Γρανάδας καὶ χθὲς κατέλαβον τὴν Ἀλάμα ντὲ Γκρανάντα καὶ τρία χωρία. Κατὰ τὰς χθεσινὰς μάχας ἐφονεύθησαν 86 ἐρυθροὶ καὶ ἠχμαλωτίσθησαν ἕτεροι 26. Εἰς χεῖρας τῶν ἐθνικιστῶν περιῆλθεν ἄφθονον πολεμικὸν ὑλικόν.

Εἰς τὰ ἄλλα μέτωπα ἐσημειώθη ἐλαφρὰ δρᾶσις πυροβολικοῦ ἄνευ ἀποτελέσματος.

ΠΑΡΙΣΙΟΙ. Κατὰ τὰς ἐκ Μαδρίτης εἰδήσεις, ἀπὸ τῆς 31ης Μαρτίου ἅπαντα τὰ θέατρα καθὼς καὶ αἱ αἴθουσαι τῶν διαφόρων συγκεντρώσεων θεωροῦνται ἐπιτεταγμένα ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Τὰ θεάματα δὲ ἐν γένει θὰ ὑπόκεινται ὑπὸ τὸν ἄμεσον ἔλεγχον τῆς ἐπιτροπῆς θεαμάτων, ἥτις συνέστη πρὸς τοῦτο διὰ διατάγματος. Ἐξ ἄλλου τὸ συμβούλιον τῆς ἀμύνης, συνελθὸν τὴν πρωΐαν ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ στρατηγοῦ Νιάχα, συνεζήτησε τὰ τοῦ ἐπισιτισμοῦ τῆς πόλεως καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπιτραπῇ εἰς τοὺς ἐμπόρους τῆς πρωτευούσης νὰ προμηθεύωνται εἴδη ἐκ τῆς περιοχῆς τῆς κατεχομένης ὑπὸ τῶν ἐθνικῶν στρατευμάτων, χωρὶς τὰ ἐμπορεύματα νὰ ὑπόκεινται εἰς ἔλεγχον κατὰ τὴν εἴσοδον εἰς τὴν πρωτεύουσαν.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἡ ἐρυθρᾶ κυβέρνησις ἐλπίζει νὰ ἐξοικονομήσῃ τὸ ὠμὸν πρόβλημα τοῦ ἐπισιτισμοῦ τῶν κατοίκων.

ΒΕΡΟΛΙΝΟΝ. Ἀγγέλλεται ἐκ Λισσαβῶνος, ὅτι ὁ στρατηγὸς Κέϊπο ντὲ Λιάνο ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου τῆς Σεβίλλης ἀνεκοίνωσεν, ὅτι ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς ἀνοχυρώτου πόλεως Κέουτας τοῦ ἰσπανικοῦ Μαρόκου ὑπὸ ἐρυθρῶν ἀεροπλάνων προὐξένησεν ἀγανάκτησιν εἰς τὸν πληθυσμόν. Τριάκοντα ἓξ ἄτομα ἐφονεύθησαν. Ὁ στρατηγὸς προσέθεσεν ὅτι οἱ ραδιοφωνικοὶ σταθμοὶ τῶν ἐρυθρῶν εἶχον προαναγγείλει τὴν ἐπίθεσιν πρὶν τοῦ ριφθῇ ἔστω καὶ μία βόμβα ἐπὶ τῆς πόλεως.

Ὁ στρατηγὸς Ντὲ Λιάνο ἀνεκοίνωσεν ὡσαύτως, ὅτι εἰς τὸ νότιον μέτωπον τὰ ἐθνικὰ στρατεύματα κατέλαβον τρεῖς νέας θέσεις καὶ ὅτι αἱ ἀντεπιθέσεις τῶν ἐρυθρῶν ἀπεκρούσθησαν μὲ μεγάλας δι' αὐτοὺς ἀπωλείας.

ΛΟΝΔΙΝΟΝ. Κατὰ πληροφορίας τοῦ «Νταίηλυ Μαίηλ» 7 ἀτμόπλοια ἀνήκοντα εἰς τοὺς ἐρυθροὺς Ἰσπανοὺς μετεφέρθησαν εἰς τὸν λιμένα τῆς Κέουτας. Τὰ σκάφη ταῦτα θὰ ἐξοπλισθοῦν καὶ θὰ τεθοῦν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ στόλου τοῦ στρατηγοῦ Φράνκο.

ΟΤΑΝ ΚΥΒΕΡΝΑ...

ΤΑ ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΗΛΕΙΑΚΟΥ ΚΑΜΠΟΥ

40.000.000 ΕΙΣ ΤΗΝ ΔΙΑΘΕΣΙΝ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ

Η ΕΝΑΡΞΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΘΑ ΓΙΝΗ ΤΟΝ ΜΑΡΤΙΟΝ

...ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ ΤΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ

ΒΑΡΘΟΛΟΜΙΟ. (Τοῦ ἀνταποκριτοῦ μας). Οἱ ἀναγνῶσται μας θὰ ἐνθυμοῦνται τὴν δημοσιευθεῖσαν ἀπὸ τῶν στηλῶν τούτων ἀνακοίνωσιν τῆς ἀπὸ 29)10)36 ἀπαντήσεως τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνίας πρὸς τὸ Πολιτικὸν Γραφεῖον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως μας, σχετικῶς μὲ τὴν κατασκευὴν τῶν ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων τοῦ Ἠλειακοῦ Κάμπου σταλεῖσαν τότε εἰς τὸν ἀλτρουϊστὴν συμπολίτην μας κ. Μ. Βασιλάκην, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταβῆ εἰς Ἀθήνας καὶ ὑπέβαλε τὴν 2 Αὐγούστου ὑπόμνημα τῶν πλημμυροπαθῶν κοινοτήτων Κάμπου πρὸς τὸ Γραφεῖον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν κ. κ. ὑπουργῶν Συγκοινωνίας, Γεωργίας καὶ τοῦ ἐπὶ τῆς Παιδείας ὑπουργοῦ κ. Γεωργακοπούλου.

Κατὰ νέαν ἀνακοίνωσιν ληφθεῖσαν χθὲς παρὰ τοῦ κ. Βασιλάκη (τέως Συμβούλου τοῦ Γεωργικοῦ Ἐπιμελητηρίου Ἠλείας) ἐλήφθη ἤδη ὁριστικὴ ἀπόφασις παρὰ τῆς Σῆς Κυβερνήσεως, χάρις εἰς τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως, τοῦ κ. πρωθυπουργοῦ καὶ τῶν κ. κ. ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Συγκοινωνίας, ὅπως κατασκευασθῶσι τὰ ἔργα ταῦτα παρὰ τοῦ Κράτους, ἡ δαπάνη τῶν ὁποίων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 40 000,000.

Ὁ κ. Βασιλάκης, μᾶς ἐπεβεβαίωσε τὴν χαρμόσυνον ταύτην εἴδησιν εἰπὼν ὅτι: πράγματι τὸν Μάρτιον, ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον τοῦ Ἠλειακοῦ Κάμπου θὰ ἠχῇ ὁ κρότος τῆς σκαπάνης καὶ τοῦ πτύου μαζὺ μὲ τὰ ἐπιφωνήματα χαρᾶς τῶν ἐργατῶν, ποὺ θὰ εὕρουν ἐργασίαν καὶ ἀνακουφίσεως τῶν πλημμυροπαθῶν ἀγροτικῶν μας πληθυσμῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ εὐγνωμονοῦν αἰώνια τοὺς σωτῆρας των. Ἡ σχετικὴ μελέτη τοῦ ὑπουργείου Συγκοινωνίας, προβλέπει τὴν ἐκτέλεσιν ἀρδευτικῶν καὶ ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων εἰς ὅλην τὴν πεδιάδα Ἠλείας.

Τὸ κύριον ἔργον ἀποτελεῖ ἡ διχοτόμησις τοῦ Πηνειοῦ μὲ ἐκβολάς, τοῦ μὲν δεξιοῦ πρὸς τὸν Κυλληναῖον κόλπον, τοῦ δὲ ἀριστεροῦ, ὅστις εὐθυγραμμεῖται μετὰ τὴν γέφυραν Καββασίλων καὶ συντομεύεται ἡ ἀπόστασις αὐτοῦ, πρὸς τὸν κόλπον Χελωνᾶτα (Μπούκα). Οὕτω μέλλει νὰ σχηματισθῇ ἕνα ἐξόχως πλουτοφόρον τρίγωνον περιλαμβάνον τὰ Καμποχώρια τῆς περιοχῆς Καββασίλων—Βαρθολομιοῦ—Κυλλήνης, μὲ τὴν λοφοσειρὰν τοῦ Χελωνᾶτα. Τὸ «ἐδαφικὸν τοῦτο τρίγωνον» ποὺ μέλλει νὰ ἀνασυγκροτήσῃ τὴν «Ἀρχαία Ἠλειακὴ Καλλιθέα» (Μπελβεντέρε)—ὅπως τὴν ἀναφέρει ἡ ἱστορία—ἐνέχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν ὅλην Ἠλειακὴν ζωὴν καὶ ἐπιβάλλεται νὰ συγκεντρώσῃ ἀμέριστον τὴν μέριμναν καὶ τὴν στοργὴν τῶν ἁρμοδίων, πρὸς ἐπίλυσιν τῶν σοβαρῶν καὶ πολυμόρφων προβλημάτων ποὺ ἀπασχολοῦν τοὺς πληθυσμούς του. Τοῦτο δὲ διότι περιλαμβάνει ἕνα ἀξιόλογον λιμένα, σπουδαιοτάτην διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις καὶ θεραπευτικὰς ἰδιότητας λουτρόπολιν διεθνοῦς φήμης, πολλὰ ἱστορικὰ στοιχεῖα καὶ καταφύγια τουρισμοῦ, ὡς καὶ ἀφθόνους πλουτοπαραγωγικὰς πηγάς.

Συμφωνοῦντες ἀπολύτως μὲ τὰς ὀρθὰς καὶ ὡραίας, ὅσον καὶ ἐπωφελεῖς ἀπόψεις ταύτας τοῦ κ. Βασιλάκη, τὰς ὁποίας διακρίνει ζωηρὸν πατριωτικὸν καὶ προοδευτικὸν αἴσθημα, ὑποστηρίζομεν τὴν ἀνάγκην, ὅπως ὀργανωθῇ ἐπὶ ἰσχυρῶν οἰκονομικῶν βάσεων καὶ λειτουργήσῃ μὲ θερμὸν ἐνδιαφέρον, πρωτοβουλίᾳ ὅλων τῶν Κοινοταρχῶν τοῦ τριγώνου τούτου «Σύνδεσμος Κοινοτήτων Ἠλειακῆς Καλλιθέας», πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐπιτύχῃ, μὲ τὴν βεβαίαν ἀρωγὴν τοῦ Νέου Κράτους, τὴν λύσιν τῶν κυριωτέρων προβλημάτων τοῦ σπουδαίου τούτου διαμερίσματος.

Παρόμοιοι Σύνδεσμοι θὰ ἠδύναντο νὰ ἱδρυθοῦν εἰς τὰ διαμερίσματα: 1) Βουπρασίων, 2) Ἀνδραβίδος—Λεχαινῶν—Μυρσίνης καὶ 3) Ἤλιδος. Ἡ τοιαύτη ὀργάνωσις θὰ προεκάλει εὐγενῆ ἅμιλλαν ἐπάνω εἰς τὸ πεδίον τῆς κοινωφελοῦς δράσεως, πρὸς ὄφελος μέγα καὶ σταθερὸν τῶν Ἠλειακῶν συμφερόντων καὶ τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἔναρξιν τῶν ὑδραυλικῶν ἔργων τοῦ Κάμπου, θὰ ἔπρεπε, φρονοῦμεν, νὰ παρακληθοῦν ἀπὸ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων τῆς Ἠλείας, νὰ τελέσουν τὰ ἐγκαίνια αὐτῶν, ἡ Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως.

ΝΙΚΟΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΓΓΛΟ-ΙΤΑΛΙΚΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΤΗΣ ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΤΟΝ ΑΞΟΝΑ ΤΟΥ ΒΕΡΟΛΙΝΟΥ - ΡΩΜΗΣ

ΤΙ ΛΕΓΕΙ Ο ΙΤΑΛΟΣ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΣ ΜΟΥΣΣΟΛΙΝΙ

Ὁ ἀπεσταλμένος τοῦ ἡμιεπισήμου «Λαϊκοῦ Παρατηρητοῦ» τοῦ Βερολίνου Ρόλανδ Στρούνκ, γνωστὸς διὰ τὰς ἀνταποκρίσεις του ἀπὸ τὸ μέτωπον τῆς Ἀβησσυνίας ὡς καὶ ἀπὸ τὸ Ἰσπανικὸν μέτωπον, εἶχε προσφάτως μίαν πολὺ ἐνδιαφέρουσαν συνέντευξιν μὲ τὸν κ. Μουσσολίνι ἐν Ρώμῃ. Ἀπὸ τὴν σχετικὴν περιγραφὴν τοῦ Γερμανοῦ δημοσιογράφου ἀποσπῶμεν τὰ κάτωθι:

«Τὰ γεγονότα ποὺ ἐξελίσσονται παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Μανθανάρες θεωροῦνται ὡς σοβαρώτατα ἀπὸ κάθε ἄνθρωπον μὲ ὡριμότητα πολιτικῆς σκέψεως. Διὰ τοῦτο κάθημαι καὶ περιμένω σήμερον στὸ Παλάτσο Βενέτσια. Διότι γνωρίζω ὅτι ἐδῶ μέσα, ὅπως καὶ στὴν Βιλελμστράσσε τοῦ Βερολίνου—ὅλως ἀντιθέτως πρὸς τὰ μὲ μεγίστην διπλωματικότητα συγκεκαλυμμένα πράγματα ποὺ ἀκούει κανεὶς στὰς ἄλλας πρωτευούσας ἀπὸ τοὺς ἰθύνοντας πολιτικούς—ἀντικρύζει ὁ δημοσιογράφος ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι, λόγῳ τῆς εὐθείας καὶ σταθερᾶς γραμμῆς ποὺ ἀκολουθεῖ ἡ πολιτική των, εἶναι πάντοτε πρόθυμοι νὰ δώσουν μίαν σαφῆ καὶ εὐθεῖαν ἀπάντησιν εἰς ἓν εὐθὺ ἐρώτημα.

«Καὶ πάλιν—ὅπως καὶ πρὸ ἑνὸς ἔτους κατὰ τὴν συνέντευξιν ποὺ μοῦ εἶχε δώσει ὁ Ντοῦτσε, ὅταν εἶχα ἐπιστρέψει ἀπὸ τὴν Αἰθιοπίαν—ἀκούω τὰ γοργὰ βήματα τοῦ ὑπαλλήλου τῆς ὑπηρεσίας. «Ἡ Ἐξοχότης του σᾶς παρακαλεῖ.. «Διασχίζω τὴν αἴθουσαν τῶν συνεδριάσεων μὲ τὸ ἀγαλμάτιον τῆς Νίκης. Περνῶ ἐμπρὸς ἀπὸ ἕνα ἰσχνόν, ὀλίγον κυρτωμένον γηραιὸν ἄνθρωπον ποὺ πηγαινοέρχονται ἀνυπόμονα, μὲ τὰ χέρια στὴ ράχη (μά: δὲν εἶναι ὁ στρατάρχης Ντὲ Μπόνο;!). Ἀνοίγει αἴφνης ἡ θύρα καὶ ἐμπρός μου ἐκτείνεται πάλιν τὸ ἀπέραντο βάθος τῆς γιγαντιαίας αἰθούσης, ἀπὸ τὴν ὁποίαν διευθύνονται αἱ τύχαι τῆς Ἰταλίας.. Καὶ πάλιν ἐκεῖ κάτω, στὸ ἄλλο ἄκρον, πλαισιωμένος ἀπὸ τὰ μάρμαρα τῆς πελωρίας ἑστίας: ὁ Μπενίτο Μουσσολίνι.

«Αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως ἔχω τὴν ἐντύπωσιν, ὡσὰν ἡ ἱστορικὴ αὐτὴ αἴθουσα νὰ ἦτο φωτεινότερη ἀπὸ πέρυσι, ὡσὰν αἱ μελαγχολικαὶ σκιαὶ τῶν φροντίδων νὰ εἶχαν ἐξαφανισθῆ. Μὲ μίαν ζωηρὰν κίνησιν ἐγείρεται ὁ Ντοῦτσε καὶ σηκώνει τὸ χέρι ὑψηλὰ εἰς ρωμαϊκὸν χαιρετισμόν.

—Πῶς εἶνε ὁ Φύρερ; Τί γίνεται εἰς τὴν Γερμανίαν; μὲ ἐρωτᾷ.

«Ρίπτω ἕνα διαστικὸ βλέμμα εἰς αὐτὸ τὸ ἐπιβλητικὸν κρανίον, τὸ κρανίον Καίσαρος πράγματι. Ὁ Ντοῦτσε τοῦ 1937 εἶνε θαλερώτερος κατὰ πολλὰ ἔτη, ὡσὰν νὰ ἦτο σήμερον νεαρώτερος. Αἱ σκιαὶ γύρω ἀπὸ τὰ μάτια του, τὰ ὁποῖα σαγηνεύουν πάντοτε τὸν παρατηρητὴν μὲ τὸ μέγεθος καὶ τὴν ἐκφραστικότητά των, ἔχουν διαλυθῆ. Καὶ ἡ ἀόρατος δάφνη τοῦ «Ἰμπέριουμ», τὸ ὁποῖον ἵδρυσε, μαχόμενος πρὸς ἕνα ὁλόκληρον κόσμον ἀντιδράσεων καὶ δυσχερειῶν, στέφει τὸ εὐρὺ μέτωπόν του καὶ τοῦ προσδίδει νέον σφρῖγος.

—Ἔχουν καλῶς τὰ πράγματα ἐν Γερμανίᾳ ἐξοχώτατε· ἀπαντῶ. Παρῆλθε πάλιν ἓν ἔτος. Καὶ ἓν ἔτος σημαίνει παρ' ἡμῖν, ὅπως καὶ ἐν Ἰταλίᾳ, ἕνα περαιτέρω σταθμὸν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς τὰ ἄνω.

—Ἐντὸς τοῦ ἔτους, ποὺ διέρρευσε, συνέβησαν πολλὰ πράγματα, λέγει ὁ Ντοῦτσε μ' ἕνα χαρακτηριστικὸ μειδίαμα στὰ χείλη. Ὁμιλεῖ ἄνευ δυσκολίας γερμανιστί, αἱ δὲ λέξεις του εἶνε ζωηρότατα τονισμέναι καὶ ἰσχυραὶ ὡς μέταλλον. Ἐκάμαμεν ἓν μέγα βῆμα πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἐσφυρηλατήσαμεν τὸν ἄξονα Βερολίνου—Ρώμης. Αὐτὸς ἀποτελεῖ τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς παγιώσεως τῆς εὐρωπαϊκῆς καταστάσεως.

«Νὰ μ' ἐννοήσητε καλῶς: δὲν πιστεύω εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Εὐρώπης. Αὐτὸ εἶνε μία οὐτοπία, κάτι τὸ ἀδύνατον ἱστορικῶς καὶ γεωπολιτικῶς. Εἴμεθα ὅλοι, ἐδῶ εἰς τὴν ἤπειρόν μας, πολὺ γηραιοὶ διὰ μίαν τοιαύτην ἕνωσιν. Κάθε κράτος, κάθε λαὸς ἔχει τὴν ἱστορίαν του, τὰς ἰδιαιτέρας του πηγάς, ἀπὸ τὰς ὁποίας προέρχονται αἱ ἐθνικαὶ καὶ κρατικαὶ ἰδιορρυθμίαι του. Εἰς τὴν Ἀμερικὴν τὰ πράγματα εἶνε τελείως διαφορετικά. Ἐκεῖ τὰ πάντα εἶνε νεώτερα, νεαρώτερα καὶ χωρὶς παραδόσεις. Ἡ Εὐρώπη καὶ τὰ μεγάλα της κράτη εἶναι ὠργανωμένα πρὸς τὸ βάθος. Ἐννοῶ δὲ τοῦτο χρονικῶς, ὀργανικῶς, ἂν θέλετε μάλιστα: βιολογικῶς. Ἡ Ἀμερική, ἀντιθέτως, ἀναπτύσσεται εἰς πλάτος, ὁριζοντίως καὶ εἰς τὴν ἐπιφάνειαν μόνον. Συνεπῶς, εἶναι ἀδύνατος ὁ σχηματισμὸς Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Εὐρώπης. Ἐν τούτοις, κάτι ἄλλο εἶναι δυνατόν: ἕνα εἶδος «Εὐρωπαϊκῆς Ἰδέας» γεννωμένης ἀπὸ τὴν ἀναγνώρισιν ὅτι τὸν πολιτισμόν μας—καὶ αὐτὴν ἀκόμη τὴν ὕπαρξίν μας ἕνας μόνον κίνδυνος ἀπειλεῖ: ὁ Μπολσεβικισμός. Σεῖς ἐννοεῖτε τοῦτο καλῶς. Ἔρχεσθε ἀπὸ τὴν Ἰσπανίαν;

—Μάλιστα. Ἤμην ἐπὶ πέντε μῆνας ὡς ἀνταποκριτὴς παρὰ τῷ στρατῷ τοῦ στρατηγοῦ Φράνκο.

—Ζῶμεν μίαν ἐποχὴν ποὺ ἀποτελεῖ ἱστορικὸν σημεῖον στροφῆς διὰ τὴν ἀνθρωπότητα, μίαν ὁλοκληρωτικὴν μεταστροφὴν τῶν πολιτικῶν καὶ κοινωνικῶν ἰδεαλογιῶν. Αἱ δημοκρατίαι ἔχουν χρεωκοπήσει πλέον καὶ δὲν ἀποτελοῦν σήμερον εἰμή, ἐνσυνειδήτους ἢ ὄχι, ἑστίας μολύνσεως, φορεῖς τοῦ μικροβίου καὶ βοηθοὺς τοῦ Μπολσεβικισμοῦ. Αὐτὴ εἶνε ἡ μία ὁμάς, ἡ δὲ ἄλλη εἴμεθα ἡμεῖς. Τὸ μέλλον ἀποστρέφει τὸ πρόσωπον ἀπὸ τὴν συλλογικότητα τῆς κυριαρχίας τῶν μαζῶν. Ἡ ἐποχὴ τῆς ἰσχυρᾶς ἀτομικότητος τῆς ἐξεχούσης προσωπικότητος δικαιώνεται ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων. Δημοκρατίαι εἶνε ὅπως ἡ ἄμμος ποὺ εἶνε παίγνιον εἰς τὴν ὁρμὴν τῶν ἀνέμων. Τὸ ἰδικόν μας κρατικὸν ἰδεῶδες, ὅμως, εἶνε βράχος, εἶνε γρανίτης!

—Ὑπάρχει πολλὴ ἀνησυχία εἰς τὸν κόσμον, ἐξοχώτατε, ἀνησυχία διὰ τὴν περαιτέρω ἐξέλιξιν τῶν πραγμάτων. Οἱ ἄνθρωποι ἀγαποῦν, ὡς γνωστόν, νὰ προφητεύουν, εἰς κάθε περίστασιν, τὴν μεγάλην καταστροφὴν ὡς τὴν ἀναπόφευκτον συνέπειαν πολιτικῶν δυσχερειῶν. Τώρα πάλιν φοβοῦνται τὸν Ἰσπανικὸν πόλεμον μὲ τὰς δυνατότητας του διεθνῶν περιπλοκῶν. Πρὸ ὀλίγου συνῆψεν ἡ Ἐξοχότης σας τὴν «Συμφωνίαν Κυρίων» μὲ τὴν Ἀγγλίαν. Κακόβουλοι πηγαὶ ἐχρησιμοποίησαν καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ γεγονός, τὸ ὁποῖον ἔκλεισε μίαν περίοδον τόσον ἐπικινδύνων ἐντάσεων, διὰ νὰ σπείρουν ψεύδη, ἀμφιβολίας καὶ δυσπιστία. Πιστεύετε ἐξοχώτατε ὅτι ἡ μάχη παρὰ τὴν Μαδρίτην θὰ ὁδηγήσῃ εἰς εὐρωπαϊκὸν πόλεμον;

«Ὁ Ντοῦτσε κινεῖ βραδέως τὴν κεφαλὴν εἰς ἔνδειξιν ἀρνήσεως καὶ λέγει κατόπιν:

—Ἠθέλησαν νὰ διαταράξουν καὶ συσκοτίσουν τὴν Ἰταλοαγγλικὴν συμφωνίαν· ἔχετε δίκαιον. Ἐγὼ ὅμως δὲν τὸ ἠνέχθην. Ἐγγυώμεθα τὸ σημερινὸν καθεστὼς εἰς τὴν Μεσόγειον. Ὁ κόσμος γνωρίζει τὸν λόγον μου εἰς τὸ Μιλᾶνον. Ἡ συμφωνία αὐτὴ εἶνε ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς εἰρηνεύσεως τῆς Εὐρώπης. Χάρις εἰς αὐτὴν ἔχομεν τώρα ἐνώπιόν μας μερικὰ ἔτη ἠρεμωτέρας ἐξελίξεως. Κατὰ δὲ τὸ διάστημα τοῦτο ἠμπορεῖ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἐργασία ὑπὲρ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς εἰρήνης. Ὡς πρὸς τὰς διαδόσεις, τὰς ὁποίας ἀνεφέρατε—ἀντιλαμβάνομαι καλῶς, ἐννοεῖτε τοὺς ἰσχυρισμούς, ὅτι ἡ Ἰταλοαγγλικὴ συμφωνία θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν μίαν χαλάρωσιν τῶν σχέσεων μεταξὺ Ρώμης καὶ Βερολίνου—αὐτὰ ἀποτελοῦν.... εὐσεβεῖς πόθους καὶ ὄνειρα τῶν ἀντιπάλων τοῦ νεοπαγοῦς, ἀλλ' ἀπαραβιάστου Γερμανοϊταλικοῦ μας «μπλόκ». Ὄχι! εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τίποτε δὲν ἤλλαξεν. Ἀλλ' οὔτε καὶ πρόκειται ν' ἀλλάξῃ! Τοὐναντίον, ἡ συμφωνία μας μὲ τὴν Ἀγγλίαν διὰ τὴν Μεσόγειον ἐνισχύει μᾶλλον τὸν ἄξονα Βερολίνου Ρώμης. Ἀποτελεῖ τὴν λογικὴν συμπλήρωσιν τῶν προσπαθειῶν μας ὑπὲρ τῆς εἰρήνης τῆς Εὐρώπης. Δὲν ἔχομεν ἐδαφικὰς βλέψεις οἱασδήποτε φύσεως ἐν σχέσει μὲ τὴν κατάστασιν, ἥτις ἐδημιουργήθη ἐν Ἰσπανίᾳ διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας.

«Ὁ Μουσσολίνι ὑπογραμμίζει τοὺς λόγους τούτους μὲ ζωηροτάτας κινήσεις τῶν χειρῶν.

—Ὥστε τὸ σημερινὸν καθεστώς, τὸ Status quo δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἠγγυημένον διὰ τῆς Ἰταλοαγγλικῆς Συμφωνίας μεταξὺ Κυρίων». Θὰ ἐσήμαινεν ἡ ἐγκαθίδρυσις μιᾶς Σοβιετικῆς Δημοκρατίας ἐν Ἰσπανίᾳ ἢ εἰς ἓν τμῆμα αὐτῆς, π. χ. εἰς τὴν Καταλωνίαν, παραβίασιν τοῦ σημερινοῦ ἠγγυημένου καθεστῶτος;

— Φυσικώτατα...

«Ὁ Ντοῦτσε ἐγείρεται τώρα, δίδων πέρας εἰς τὴν συνομιλίαν.

—Μεταβαίνετε τώρα εἰς Βερολῖνον; μ' ἐρωτᾷ.

—Μάλιστα, ἐξοχώτατε.

—Χαιρετήσατε τότε ἐγκαρδίως τὸν Φύρερ ἐκ μέρους μου. Ἄουφ βίντερζεεν (εἰς τὸ ἐπανιδεῖν)!

»Ἔλαβε τὴν χαρακτηριστικήν του στάσιν, ρίπτων τὴν κεφαλὴν πρὸς τὰ ὀπίσω καὶ μοῦ ἔδωσε τὸ χέρι. Κάτω στὴν πλατεῖαν, στὴν Πλάτσα Βενέτσια, συναντῶ στρατιώτας μὲ κράνη τροπικῶν χωρῶν. Εἶνε ἄνδρες τῶν ἀφρικανικῶν μεραρχιῶν, ὅπως τοὺς εἶχα ἴδῃ πέρυσι, ἐκεῖ κάτω στὴν Ἀβησσυνίαν. Αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως διατελοῦν ἐπ' ἀδείᾳ.

ΛΟΓΙΑ

ΟΙ ΦΙΛΟΙ ΜΟΥ, ΟΙ ΤΥΠΟΓΡΑΦΟΙ

Ἔχετε ἄσπονδους φίλους; Ὅσοι δὲν ἔχουν, νὰ μὴ τοὺς δώσῃ ὁ Θεός! Οἱ ἄλλοι γνωρίζουν, βέβαια, τὸν τύπο τοῦ φίλου αὐτοῦ. Μόλις σὲ βλέπει εὔχαρι, γελοῦν ἀκόμη καὶ τὰ μάτια του· συμπαθεῖ τὸν πόνο σου· σὲ κολακεύει καὶ σὲ ὑποστηρίζει. Πίσω ὅμως ἀπὸ τὴν προστατευτισμὸ καὶ τὴν περιποιητικότητά του, κρύφτει ἐναντίο σου ἕνα—ἀληθινὸν αὐτὸ—χαραχτῆρα ὕπουλης καὶ ἀνόητης κακίας· ἐπειδὴ φαντάζεται πὼς στὸ πρόσωπό σου βλέπει ἕνα ἐχτρὸ τῆς ἐπιτυχίας του, ἀντίζηλο τῆς ἀξίας του καὶ τῆς ἀναγνώρισής τη:... Δὲν γνωρίζω ἂν ὁ ὑποφαινόμενος εἶναι ἀπαλλαγμένος ἀπὸ τὸ εἶδος αὐτῶν τῶν φίλων. Ἔχω ὅμως κι' ἐγὼ τοὺς ἰδιότυπα «ἀσπόνδους» φίλους μου· εὐτυχῶς αὐτοὶ δὲν ἔχουν τίποτε τὸ κοινὸ μὲ τοὺς πρώτους, οὔτε τὴν ταπεινότητα, μήτε τὴν ἀθλιότητά τους. Οἱ ἄσπονδοι φίλοι μου εἶνε οἱ τυπογράφοι: φιλότιμα παιδιά—πρέπει νὰ τ' ὁμολογήσω—ὅσα ἐγνώρισα, ἄξια καὶ καλά, ἐργατικὰ καὶ τίμια· ἀλλά... ἄσπονδα, ἀπροσπέλαστα. Ὅταν κρατοῦν τὸ σ υ ν θ ε τ ή ρ ι ο στὰ χέρια τους!— εἶδος μαγικῆς ράβδου εἶνε:..—ἀπὸ φίλοι μου καὶ φίλοι καθενὸς ποὺ γράφει, γίνονται ἀμέσως...ἄσπονδοι!

Ὅταν ἀρχίζω νὰ γράφω δὲν σκέφτομαι ποτὲ τὸ ἀναγνωστικὸ κοινό· τρέμω ὅμως ὑπολογίζοντας τοὺς τυπογράφους. Στὰ χέρια τους τὰ χειρόγραφα ὑφίστανται δημοσιευόμενα τῆς μεταμορφώσεις τῆς Κίρκης. Καὶ ἀ ρ ι σ τ ο ύ ρ γ η μ α ἀκόμη! ὃ.. μὴ γένοιτο!—νὰ γράψῃς, ἡ βία τῶν τυπογράφων, ἡ συνήθεια τῆς σύγχισης, ἡ χαριτωμένη (;) ἐπιπολαιότης καὶ ἡ ἀμεσανόητη ἀβλεψία τους, τὸ καθιστοῦν...τ ε ρ α τ ο ύ ρ γ η μ α! Εἶναι ἀλήθεια πὼς κάποτε ἡ τυπογραφικὲς αὐτὲς μεταμορφώσεις τῶν κειμένων εἶνε ὑπὲρ τοῦ συγγραφέα· ὄχι σπάνια καὶ καθηγητῶν τοῦ Πανεπιστημίου, τὰ χειρόγραφα δημοσιεύονται ἀξιαναγνωστα στὸ φύλλο, ἐπειδὴ ἡ γνωστικὴ διαίσθησι τῶν τυπογράφων τ' ἀπαλλάσσει ἀπὸ σολοικισμοὺς καὶ ὀρθογραφικὰ σφάλματα καὶ τὸ συνθετήριο διορθώνει διάφορα λάθη τους. Ἐγὼ ὅμως ἔχω δίκηο νὰ παραπονοῦμαι κατὰ τῶν τυπογράφων, ἐπειδή, ἐνῷ δὲν... διορθώνουν τὰ τυχὸν λάθη τοῦ κειμένου μου, ἀντίθετα, καταστρέφουν τὰ καλλιγραφημένα καὶ «καλῶς κείμενα».

Ἔτσι λοιπὸν οἱ φίλοι μου οἱ τυπογράφοι ἔχουν γίνει ὁ αἰώνιος ἐφιάλτης μου. Στὸν ὕπνο μου τοὺς βλέπω νὰ μὲ κυνηγοῦν, ἐπὶ κεφαλῆς τῶν στοιχείων τοῦ τυπογραφείου: παρατάσσουν ἐναντίο μου τῆς λεγεῶνες τῶν «ἐλζεβίρ», τὸ.... πεζικὸ τῶν «10' ἁπλῶν», τὰ πυροβολικὰ τάγματα τῶν «ἀρνουδῶ» καὶ τῶν «παχέων». Κι' ἐγὼ φεύγω νικημένος κατά.... λάθος καί, ξυπνῶντας τὸ πρωΐ, ἀρχίζω κατησχυμένος ν' ἀναμετρῶ καί, μὲ τὸ μολύβι στὸ χέρι, τὰ σημειώνω τ' ἀποτελέσματα τῆς ἀνεύθυνης ἧττας μου, ἐπάνω στὸν «ἐπιτελικὸ» χάρτη τῆς ἐφημερίδας... Τί νὰ διορθώσῃς ὅμως πρῶτο καὶ πῶς, ὅταν ἤδη ἡ ἐφημερίδα κυκλοφορεῖ καὶ ἡ ἐκεῖ συνεργασία σου διαβάζεται τώρα, ἀσυνάρτητη σχεδόν. Ἂς ὄψονται γιὰ τοῦτο οἱ τυπογράφοι! Καί, ἄχ! ἐκεῖνα τὰ λάθη ποὺ συναντῶ διαβάζοντας ἕνα χρονογράφημά μου ἢ ἕνα ποίημα; μαχαίρια γίνονται καὶ μὲ πληγώνουν ἢ σατανικὲς παραλείψεις καὶ τ' ἀπροσδόκητα λάθη, ἢ σκανδαλώδεις συχνὰ διαστροφὲς τῆς ἐννοίας. Μαρτύριο σωστό, γιὰ τὸ ὁποῖο δὲν κατορθώνεις κἂν ν' ἀγανακτήσῃς κατὰ τῶν τυπογράφων.

Ἔχουν ἕτοιμο τὸ ἀγαθὸ γέλοιο τους νὰ σὲ ἀφοπλίσουν, ὑποσχονται πὼς θὰ προσέχουν λεπτότερα στὸ μέλλον, δικαιολογοῦνται πὼς ἐπιτρέπεται ὅλοι νὰ κάνουν λάθη, ἐκτὸς ἀπὸ τόν... Πάπα καὶ τὸ φαρμακοποιό! Ἂν δὲ κατόπιν ἀπὸ αὐτὰ κάνεις ὅτι θυμώνεις, σὲ παραπέμπουν ἄγρια:

—Τὰ παράπονά σου στὸ διορθωτή!

Ἀλλὰ τί φταίει αὐτὸς ὁ καημένος; Αὐτὸς παίζει περίπου ρόλο... δήμιου, εἶναι ἁπλῶς ἕνα ἐκτελεστικὸν ὄργανο τῶν ἀποφάσεων τοῦ τυπογραφικοῦ δικαστηρίου!

Τόλμησε λοιπὸν ἔπειτα νὰ διαμαρτυρηθῇς! Ὁπωσδήποτε ἐγὼ περιορίζομαι νὰ παρακαλέσω τὸ κοινὸ ποὺ μὲ διαβάζει, νὰ μὴ μοῦ καταλογίζει στὸ μέλλον ὅλο τὸ βάρος γιὰ τὰ περίεργα καὶ διάφορα λάθη τῆς παρούσης στήλης· αὐτὴ σχεδὸν γράφεται τῇ.. «εὐγενεῖ συνεργασίᾳ» τῶν κ. κ. τυπογράφων μας καὶ εἶναι δίκηο νὰ ἔχουν καὶ αὐτοὶ μερίδιο τῆς τιμῆς καὶ τῆς εὐθύνης σχετικά... Καὶ ἐλπίζω νὰ μοῦ ἀναγνωρίσουν ἀπόλυτο δίκηο οἱ ἀγαπητοὶ ἀναγνῶστες μου, ἂν τοὺς πληροφορήσω, πὼς ἡ προσευχή μου, κάθε βράδι, πρὸς τὸ Θεὸ καταλήγει ὡς ἑξῆς: «Ἀλλὰ ῥῦσαι με ἀπὸ τοῦ πονηροῦ καὶ ἀπὸ τῶν ... τυπογραφικῶν λαθῶν, ἀμήν!».

ΚΛ. ΜΙΜΙΚΟΣ

ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΜΙΑΣ ΕΟΡΤΗΣ

ΑΙ ΕΘΝΙΚΑΙ ΕΥΕΡΓΕΣΙΑΙ & Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

ΛΟΓΟΣ ΕΚΦΩΝΗΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΟΥ ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΟΥ κ. Κ. ΡΟΥΝΙΟΥ

3ον

Ἕτεροι μεγάλοι εὐεργέται Ἠπειρῶται ἦσαν ὁ Εὐάγγελος Ζάππας καὶ ὁ ἐξάδελφος αὐτοῦ Κωνσταντῖνος, οἵτινες ἐγεννήθησαν ἐν τῷ χωρίῳ Λαμπόβῳ τῆς ἐπαρχίας Τεπελενίου, ὁ μὲν πρῶτος κατὰ τὸ 1800, ὁ δὲ δεύτερος ὀλίγον βραδύτερον. Οὗτοι πλουτήσαντες ἐν Ρουμανίᾳ κατέλιπον μέγα κληροδότημα πρὸς ἵδρυσιν ἐν Ἀθήναις μεγάρου πρὸς ἔκθεσιν τῶν ἔργων τῆς Ἑλληνικῆς καλλιτεχνίας. Τὸ μέγαρον τοῦτο ἱδρύθη, ὡς γνωστὸν ὑπὸ τῆς διαχειριστικῆς τοῦ κληροδοτήματος ἐπιτροπείας καὶ φέρει τὸ ὄνομα αὐτῶν ὡς καὶ ὅλος ὁ πέριξ χῶρος.

Ἀπέθανον ἀμφότεροι οὗτοι οἱ εὐεργέται ἐν Ρουμανίᾳ, ὁ μὲν Εὐάγγελος κατὰ τὸ 1865, ὁ δὲ Κωνσταντῖνος ὀλίγον βραδύτερον.

Ἕτερος μέγας εὐεργέτης ἦτο ὁ Γεώργιος Χατζηκώστας, ὅστις γεννηθεὶς ἐν Ἰωαννίνοις τῷ 1753 καὶ πλουτήσας ἐν Ρωσσίᾳ κατέλιπε μέγα κληροδότημα δι' οὗ ἱδρύθη τὸ φερώνυμον αὐτοῦ Ὀρφανοτροφεῖον ἐν Ἀθήναις, ὅπερ εἶναι τὸ πρότυπον τῶν ἐν Ἀνατολῇ τοιούτων καὶ ἁμιλλᾶται πρὸς τὰ Εὐρωπαϊκὰ διὰ τὴν καλὴν διοίκησιν καὶ λειτουργίαν. Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις περὶ τὸ 1845.

Ἕτερος μέγας εὐεργέτης ὑπῆρξεν ὁ ἐξ Ἰωαννίνων Ἰωάν. Δομπόλης, ὅστις πλουτήσας ἐν Ρωσσίᾳ καὶ συνδεθεὶς διὰ φιλίας πρὸς τὸν Ἰωάννην Καποδίστριαν κατέλιπεν ἀποθανὼν ἐν ἔτει 1850 ἅπασαν αὐτοῦ τὴν περιουσίαν ἀνερχομένην εἰς ἓν καὶ ἥμισυ περίπου ἑκατομμύριον Ρωσσικῶν ρουβλίων πρὸς ἵδρυσιν μετὰ ἑξήκοντα ἔτη ἀπὸ τοῦ θανάτου αὐτοῦ Πανεπιστημίου, φέροντος τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάν. Καποδιστρίου ἐν τῇ πρωτευούσῃ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κράτους. Τὸ Πανεπιστήμιον τοῦτο ἱδρύθη, ὡς γνωστὸν ἐντὸς τοῦ Ἐθνικοῦ τοιούτου περιλαβὸν σχολάς τινας.

Ἕτερος δὲ μέγας εὐεργέτης ὑπῆρξεν ὁ ἐκ Κορυτσᾶς Πάγκας ὅστις ἵδρυσε μεγαλοπρεπῆ Σχολεῖα ἐν τῇ πατρίδι αὐτοῦ, εἰς δὲ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος ἐδωρήσατο τὰ δύο παρὰ τὴν Ὁμόνοιαν μέγαρα, τὸ Ξενοδοχεῖον ὅπερ ἐκ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ὠνομάσθη Πάγκειον καὶ τὸ ἀπέναντι αὐτοῦ ὅπερ ὀνομάζεται «Μέγας Ἀλέξανδρος». Τὰ μέγαρα ταῦτα ἔχουσι σήμερον ἀξίαν πολλῶν δεκάδων ἑκατομμυρίων.

Πρὸς δὲ τούτοις ὁ Γεώργιος Σταύρου ἐξ Ἰωαννίνων ὁ ἱδρυτὴς τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης.

Τέλος δὲ μνημονεύω τῶν ἐκ Μετσόβου τριῶν μεγάλων εὐεργετῶν Μιχαὴλ Τοσίτσα ὅστις γεννηθεὶς ἐν Μετσόβῳ τῷ 1787 ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις ἐν ἔτει 1856, τὸν Νικόλαον Στουρνάρην ἀνεψιὸν ἐξ ἀδελφῆς τοῦ πρώτου ὄντα, ὅστις γεννηθεὶς ἐν ἔτει 1806 ἀπέθανεν αἰφνιδίως ἐν Χαλκίδι πεντηκοντούτης περίπου καὶ τὸν γνωστὸν εἰς πάντας Γεώργιον Ἀβέρωφ.

Οὗτοι ἐκτὸς τῶν ποικίλων ἄλλων εὐεργεσιῶν, ἃς δαψιλῶς παρέσχον εἰς τὸ ἔθνος, ἵδρυσαν καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις Πολυτεχνεῖον ὅπερ τιμῆς ἕνεκεν πρὸς τὴν πατρίδα των ὠνομάσθη Μετσόβιον.

Ταῦτα τὰ ὀλίγα περὶ τῶν ἐξ Ἠπείρου μεγάλων τοῦ Ἔθνους εὐεργετῶν ἐνομίσαμεν ἀναγκαῖον νὰ εἴπωμεν παραλείποντες συντομίας χάριν, λεπτομερείας περὶ τοῦ βίου αὐτῶν καὶ παρασιωπήσαντες ἐξ ἀνάγκης, ἵνα μὴ ἐπιμηκυνθῇ ὑπὲρ τὸ δέον ὁ λόγος οὗτος, τὰ ὀνόματα τῶν ἄλλων εὐεργετῶν τῆς Ἠπείρου κυρίως, οἵτινες κατὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους τρόπους εὐηργέτησαν τὴν πατρίδα αὐτῶν. Τῶν ἀνωτέρω ὅμως μνημονευθέντων, ἐδημοσίευσα συντόμους βιογραφίας κατὰ τὸν παρελθόντα Μάϊον ἐν τῇ ἐνταῦθα ἐφημερίδι «Νεολόγῳ» ἃς ὁ βουλόμενος δύναται νὰ ἀναγνώσῃ. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ Πατραϊκῷ «Τηλεγράφῳ» ἔγραψα κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούνιον 18 ἄρθρα περὶ τοῦ Ἰωάννου Παπαδιαμαντοπούλου Ἠπειρωτικὴν ἔχοντος τὴν καταγωγὴν καὶ κατὰ τὸν ἱερὸν ἀγῶνα τοῦ 1821 παρασχόντος ἀνυπολογίστους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Ἑλλάδα.

Καὶ οὗτοι μὲν πάντες διελθόντες τὸν βίον αὐτῶν ἐν ποικίλαις πρός τε τὴν Ἤπειρον καὶ τὴν λοιπὴν Ἑλλάδα εὐεργεσίαις, ἐκτήσαντο τὴν ἀθανασίαν καὶ λάμπουσιν ἐσαεὶ αἱ ἀρεταὶ αὐτῶν ὡς ἠλισφαεῖς ἀστέρες ἐν τῷ νοητῷ τῆς Ἑλλάδος στερεώματι, καταλαμπρύνοντες τὰς ἀλλήλας διαδεχομένας γενεὰς καὶ ὑποδεικνύοντες τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν ἀληθῆ καὶ ἀθάνατον δόξαν.

Ἀλλ' ἡ Ἤπειρος εὐηργέτησε τὴν Ἑλλάδα οὐχὶ μόνον διὰ τῶν πλουσίων αὐτῆς τέκνων, ἀλλὰ καὶ διὰ τῶν Σχολείων αὐτῆς καὶ τῶν ἐπιφανῶν λογίων κληρικῶν τε καὶ λαϊκῶν. Ἡ Ζωσιμαία Σχολὴ τῶν Ἰωαννίνων—τὰ ἄλλα Σχολεῖα ἐλλείψει χρόνου παραλείπω—ὑπῆρξεν ἡ γεραρὰ ἑστία, ἐξ ἧς τὸ ἄσβεστον τῆς παιδείας φῶς εἰς πολλὰ τῆς Ἑλλάδος μέρη μετελαμπαδεύθη. Πλὴν δὲ τούτου ἐχρησίμευσε καὶ ὡς φυτώριον διδασκάλων πεμπομένων κατὰ τοὺς χρόνους τῆς δουλείας εἰς διάφορα σχολεῖα τῆς Ἑλλάδος πρὸς διδασκαλίαν τῶν Ἑλληνοπαίδων. Ἐκ δὲ τῶν πολυαρίθμων λογίων Ἠπειρωτῶν ἀναφέρω δι' ἔλλειψιν χρόνου τρεῖς τοὺς ἐπιφανεστάτους, τὸν περίπυστον Λάμπρον Φωτιάδην, τὸν πᾶσαν τὴν σημερινὴν Ρουμανίαν Ἑλληνικῆς παιδείας πληρώσαντα, ὅστις γεννηθεὶς ἐν Ἰωαννίνοις κατὰ τὰ μέσα τῆς 18ης ἑκατονταετηρίδος ἀπέθανεν ἐν Βουκουρεστίῳ τῷ 1805 τὸν δεινὸν τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ἑρμηνευτὴν καὶ τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας κάτοχον ἐκ τῶν σπανιωτάτων Νεόφυτον Δούκαν, ὅστις γεννηθεὶς τῷ 1760 ἐν τῷ χωρίῳ Σουλενὰ τῆς περιφερείας Ζαγορίου ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1845 ὡς Διευθυντὴς τῆς Ριζαρείου Σχολῆς, τὸν ἡδυεπῆ καὶ ἐνθουσιώδη ρήτορα τοῦ ἱεροῦ ἀγῶνος Γεώργιον Γεννάδιον, ὅστις καταγόμενος ἀπὸ τὸ χωρίον Δολιανὰ τῆς περιφερείας Ζαγορίου ἐγένετο κάτοχος μεγάλης παιδείας, ἀπέθανε δ' ἐν Ἀθήναις τῷ 1854. Διετέλεσε Γυμνασιάρχης, καθηγητὴς τῆς Ριζαρείου καὶ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου.

Ἐν τέλει δὲ ὡς κατακλεῖδος μνημονεύω καὶ τῶν ἀειμνήστων Σουλιωτικῶν ἀγώνων κατὰ τοῦ Ἀλῆ πασσᾶ, οἵτινες ὑπῆρξαν ὁ ἑωθινὸς ἀστὴρ ὁ προαγγείλας τὴν αὐγὴν τῆς ἑλληνικῆς ἐλευθερίας, ὑπὲρ ἧς εἰργάσθησαν καὶ οἱ Σουλιῶται μετὰ τῶν λοιπῶν Ἑλλήνων τοσοῦτον γενναίως καὶ περιφανῶς, ὥστε τὸ ὄνομα Σουλιώτης ἔφθασε νὰ σημαίνῃ ἀνδρεῖον καὶ φιλόπατριν Ἕλληνα.

Διὰ πάντα ταῦτα δικαίως ἡ Ἤπειρος ἐπεκλήθη εὔανδρος. Καὶ καθὼς γαλήνιος καὶ σιγανόρρους ποταμὸς ἀενάως προχεόμενος καὶ πελαγίζων φέρει τὴν ἀφθονίαν μὲν ὑδάτων εἰς τὰς πόλεις, τὴν εὐφορίαν δὲ εἰς τοὺς ἀγροὺς καὶ τὸν στολισμὸν εἰς τοὺς λειμῶνας, οὕτω καὶ ἡ ἐπαρχία αὕτη ἐφ' ὅλον σχεδὸν τὸν παρελθόντα αἰῶνα δαψιλεῖς καὶ ποικίλας εὐεργεσίας ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα διὰ τῶν περιφανῶν αὐτῆς τέκνων ἐσκόρπιζεν.

Ταῦτα εἶχον νὰ εἴπω πρὸς ὑμᾶς προχείρως, ὦ φιλοπάτριδες καὶ φιλοπρόοδοι Ἠπειρῶται. Εἶσθε ἄξιοι συγχαρητηρίων καὶ μακαριστοὶ διὰ τὴν πατρίδα ὑμῶν καὶ τοὺς μεγάλους συμπολίτας, οἵτινες ποικιλοτρόπως συνετέλεσαν εἰς τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν πρόοδον τῆς Ἑλλάδος.

Σήμερον ἡ πατρίς σας ἀναπνέει τὴν ζείδωρον τῆς ἐλευθερίας αὔραν χάρις εἰς τοὺς πολεμικοὺς θριάμβους τοῦ 1912 καὶ 1913. Ἡνωμένη δὲ μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος βαδίζει, γοργῷ τῷ βήματι εἰς τὴν πρόοδον πλὴν ἀτυχῶς μέρους αὐτῆς, τῆς Βορείου καλουμένης Ἠπείρου, ἥτις προσηρτήθη βιαίως καὶ παρὰ πᾶν θεῖον καὶ ἀνθρώπινον δίκαιον ὑπὸ τῶν μεγαλαδίκων καὶ ἰσχυρῶν τῆς γῆς εἰς τὴν Ἀλβανίαν. Ἀλλὰ πάλιν θὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα, διότι τὰ δίκαια τῶν ἐθνῶν καὶ πρὸ πάντων τῶν ἐχόντων ἀκατάβλητον ἠθικὴν δύναμιν, ὡς εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος, καταπατοῦνται μὲν ἐνίοτε ὑπὸ τῶν ἰσχυρῶν τῆς γῆς, ἀλλὰ δὲν ἐξαφανίζονται, διότι «ἔστι δίκης ὀφθαλμός, ὃς τὰ πάνθ' ὁρᾷ» ὅπως ἔλεγον καὶ οἱ ἀρχαῖοι. Τοῦτο βεβαιοῦται καὶ ἐκ πολλῶν μὲν ἄλλων τεκμηρίων, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς ἱστορίας. Τὸ ἡμέτερον ἔθνος πολλάκις ὑπεδουλώθη εἰς ξένους δυνάστας, εἰς τοὺς Ρωμαίους, τοὺς Ἐνετοὺς καὶ τοὺς Τούρκους καὶ ὑπέστη μὲν παρ' αὐτῶν τὰ πάνδεινα, ἀλλὰ δὲν ἐξηφανίσθη ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Τοὐναντίον ἐξήρχετο ἐκ τοῦ τάφου τῆς δουλείας ἀκμαιότερον καὶ σφριγηλότερον, καθὼς ὁ μυθολογούμενος γίγας Ἀνταῖος, ὅστις καταβαλλόμενος εἰς ἔδαφος, ὑπὸ τῶν ἀντιπάλων αὐτοῦ ἀνίστατο ρωμαλεώτερος καὶ κατέπνιγεν αὐτούς. Ἤδη δὲ ἡ πατρὶς ἡμῶν ἡ ἔνδοξος Ἑλλὰς ἐλευθερωθεῖσα μὲν ἐν μέρει διὰ τοῦ ἑπταετοῦς γιγαντείου ἀγῶνος τοῦ 1821, μεγενθυνθεῖσα δὲ βραδύτερον καὶ ἰδίως διὰ τῶν πολεμικῶν κατορθωμάτων τοῦ 1912 καὶ 1913 ὁρμᾷ θαρραλέα πρὸς τὰ ἐμπρός. Καὶ ὑπέστη μὲν τραύματα ὧν τὸ βαρύτερον εἶναι ἡ ἐκρίζωσις τοῦ ἐν Μ. Ἀσίᾳ ἐπὶ τρεῖς χιλιάδας ἐτῶν ἀνθήσαντος καὶ ἀκμάσαντος ἑλληνισμοῦ, ἀλλὰ δὲν ὑπέκυψε. Τοὐναντίον κατώρθωσε νὰ

(ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ ΤΕΤΑΡΤΗΝ ΣΕΛΙΔΑ)